

Hvor mye koster klimaomstilling for norske husholdninger og foretak?

Mulige konsekvenser for finansiell stabilitet

Rønnaug Melle Johansen, Ida N. Hjelseth, Haakon Solheim og Bjørn Helge Vatne
Finansiell stabilitet

Finansiell fagdag 27. november, 2024

Nøkkelspørsmål i klimaanalysen

- Hvor mye koster klimaomstillingen per aktør? Hvordan er denne kostnaden fordelt?
- Hvordan er aktørene stilt til å møte denne utfordringen? Har de tilstrekkelige buffere i finansielle poster og løpende inntekt?
- Hva er finansieringsbehovet? Hvor kan aktørene hente slik finansiering?
- Hvordan kan summen av disse faktorene påvirke det finansielle systemet? Bør vi ta grep for å være bedre forberedt?

 Norges Bank 3 | 2024

Staff memo

Foretakenes omstilling til lavere klimagassutslipp og risikoen i norske banker

25.06.2024

Ida Nervik Hjelseth
Seniorrådgiver, Finansiell stabilitet

Rønnaug Melle Johansen
Seniorrådgiver, Finansiell stabilitet

Haakon Solheim
Analyseleder, Finansiell stabilitet

 Norges Bank 6 | 2024

Staff memo

Energiomstilling av bolig kan bli en netto kostnad for gjennomsnittshusholdningen

22.11.2024

Haakon Solheim
Bjørn Helge Vatne
Norges Bank
Finansiell stabilitet

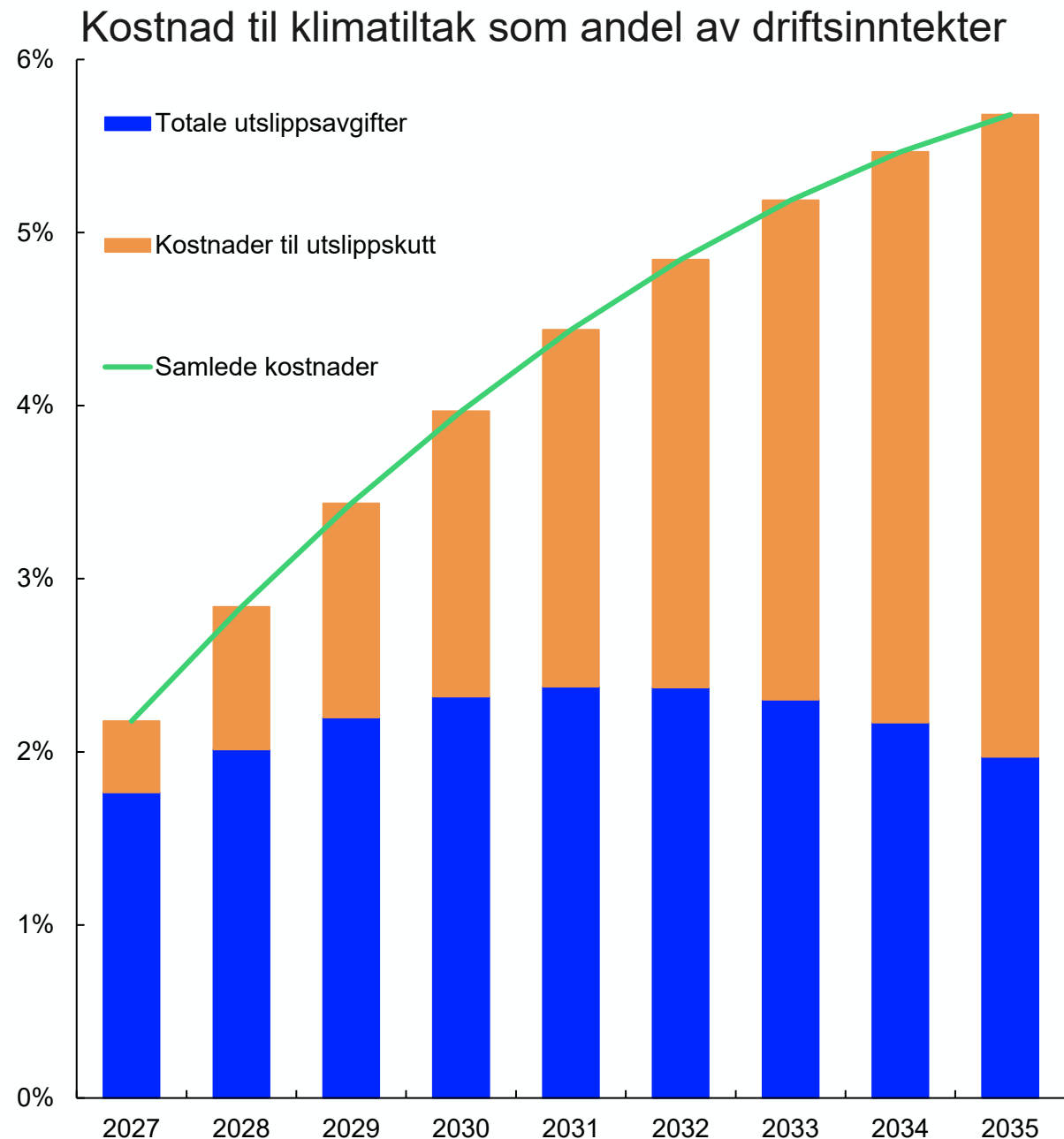
Stikkord
Klimapolitikk
Boligpriser
Husholdningens
finansiering
Energieffektivitet

Mål om *netto null* i 2050 vil øke foretakenes kostnader

- Avgiftene øker, men utslippene reduseres
- Kostnadsøkningen sterkest nå
- Over tid vil kostnader til investeringer i utslippsreducerende teknologi dominere.

Kritisk på lang sikt:

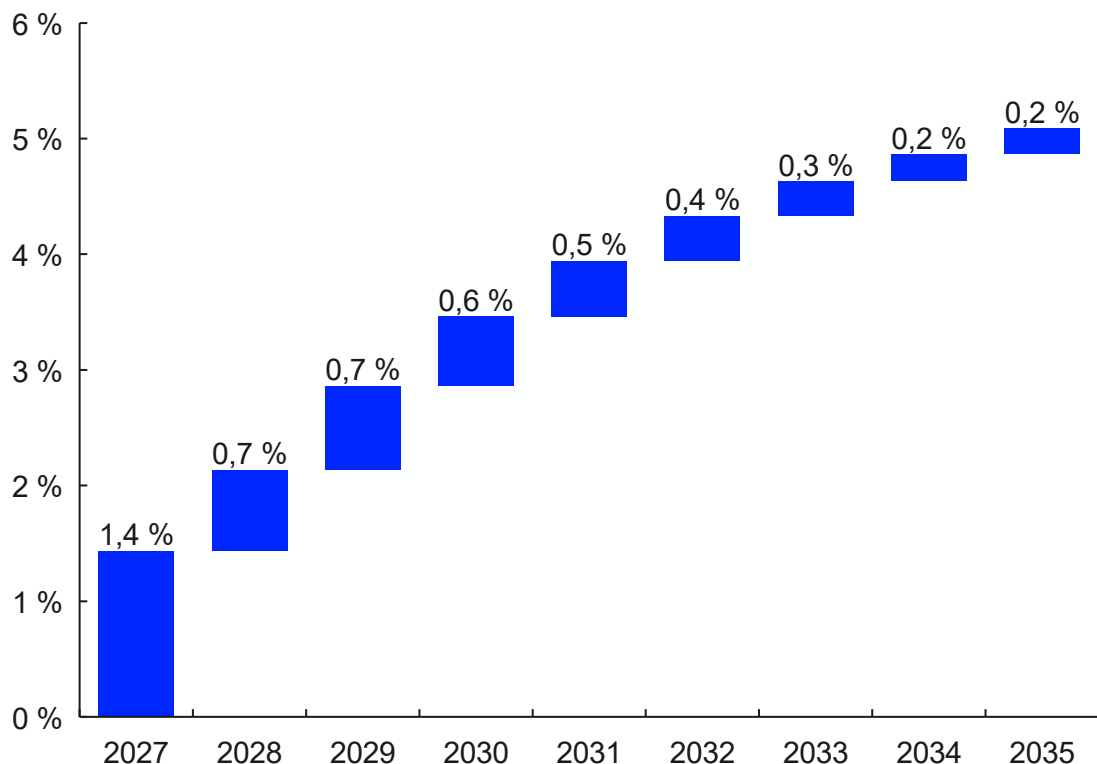
- Kan utslippsreducerende tiltak fjerne utslipp eller blir de en varig kostnad?
- Vil prisen på slike tiltak øke eller falle etter hvert som kuttene tiltar?

Netto null 2050: Både tap på lån og etterspørsel etter nye lån forventet å vokse

Akkumulerte tapsavskrivninger og forventede nye lån som andel av bankenes utlån til foretak (utenom næringseiendom). I prosent

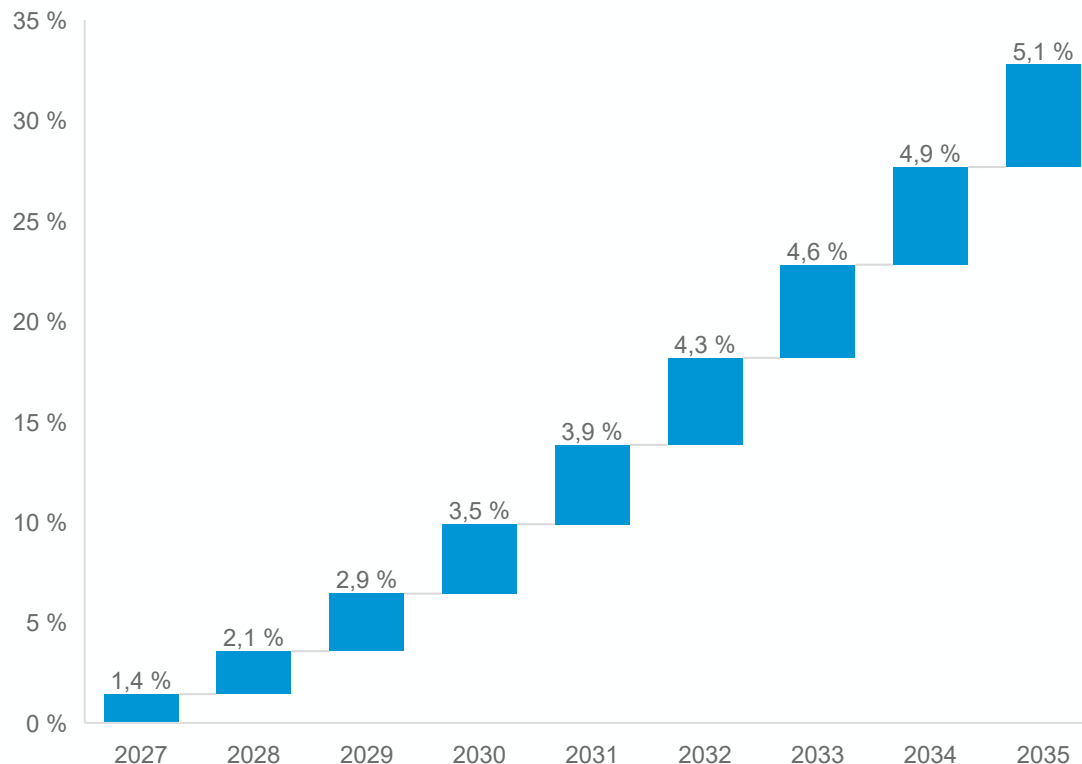
Andel av bankenes lån til foretak

Bankenes samlede tapsavsetninger på foretakslån

Som andel av bankenes utlån til foretak utenom næringseiendom.

Andel av bankenes lån til foretak

Økt lånebehov fordi foretakene investerer i utslippskutt

Som andel av bankenes utlån til foretak utenom næringseiendom.

Nytt prosjekt:

Energioppgradering av bolig

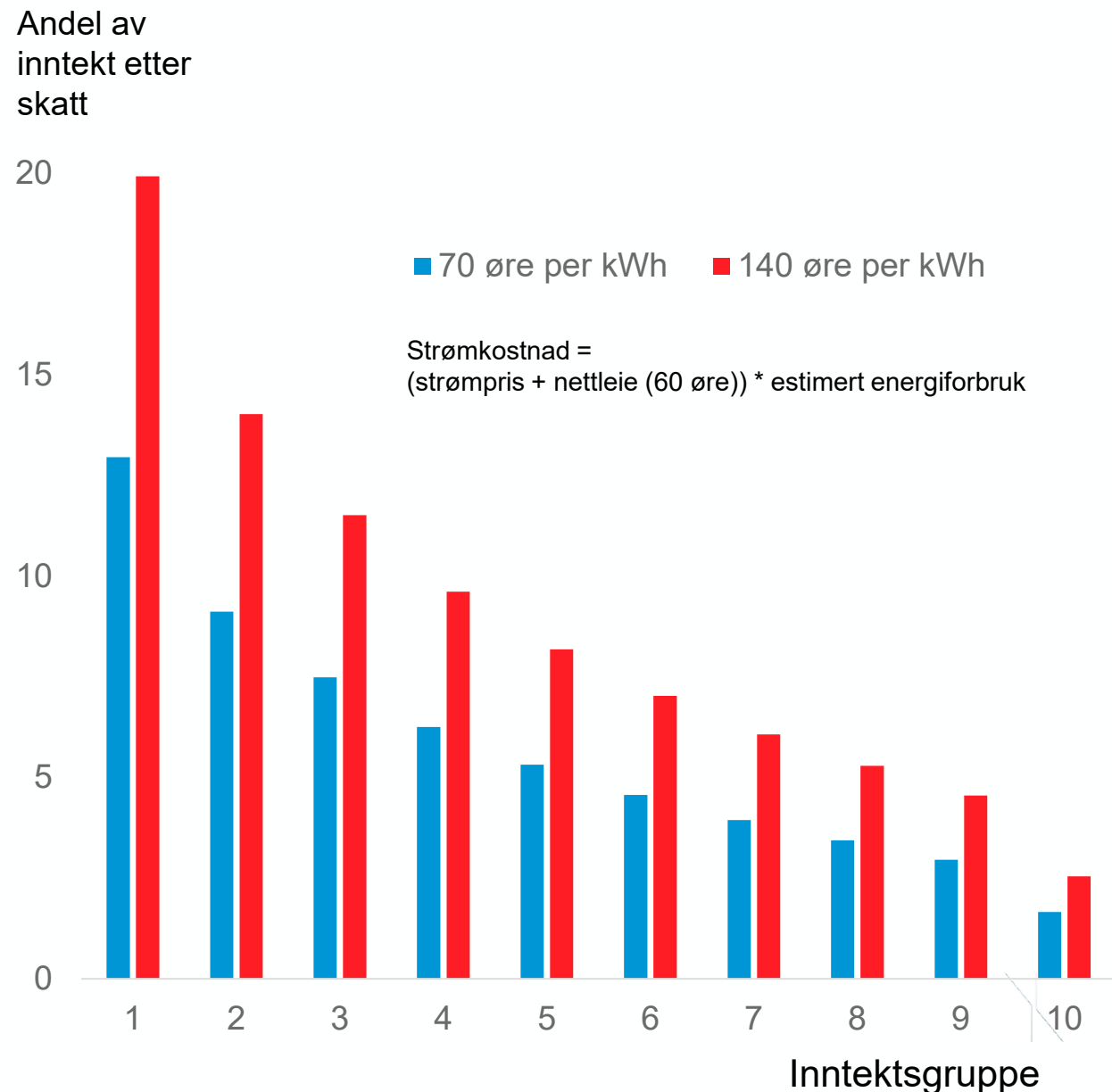
Eiendom en viktig kilde til energiforbruk:

- Finnes metoder for effektiv energisparing.
- Det arbeides med strengere krav – jf. nye EU-reguleringer

Tre nøkkelspørsmål:

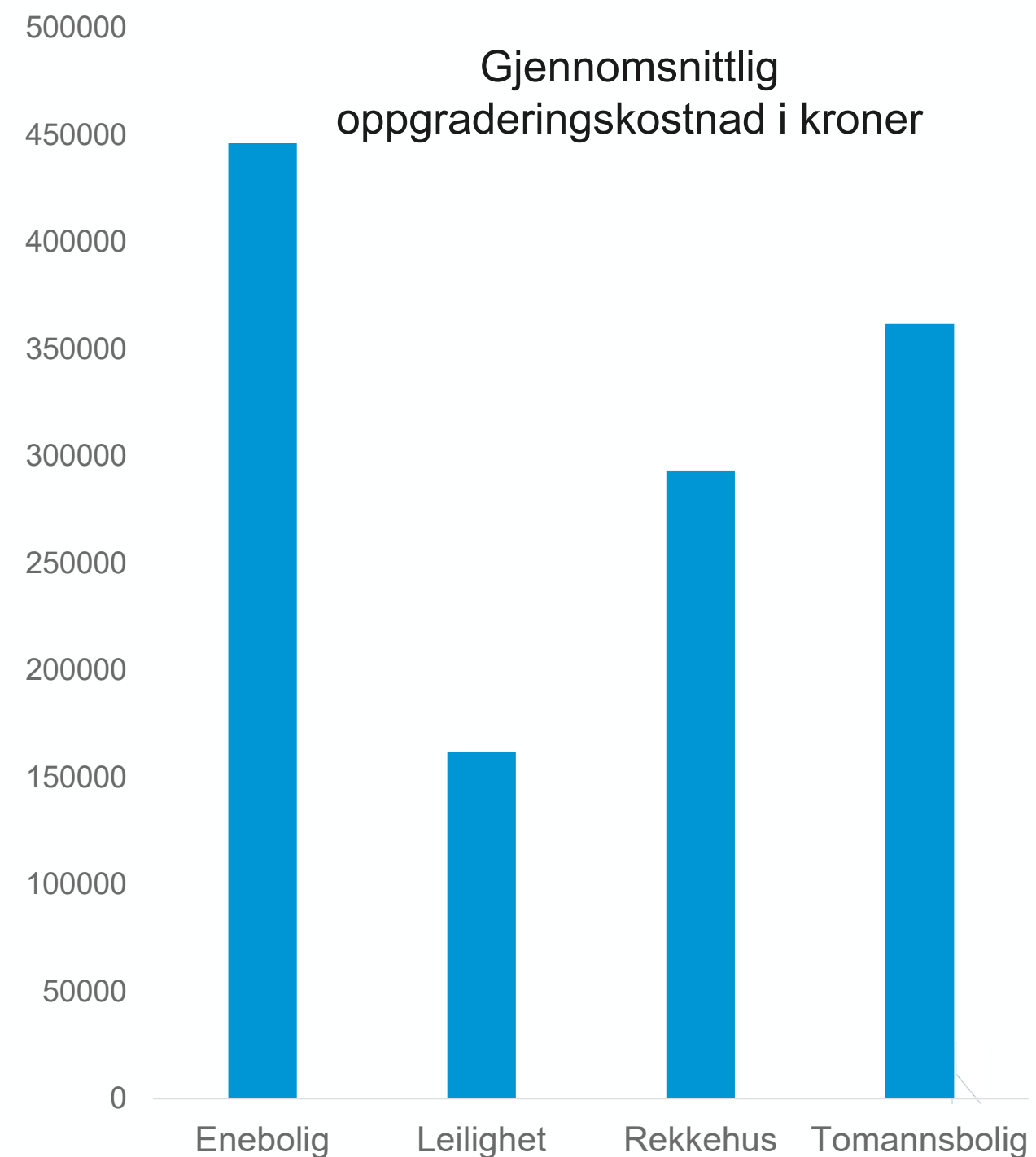
- Kan dagens boligeiere finansiere oppgradering ved å trekke på innskudd eller ta opp gjeld uten å bryte kravene i utlånsforskriften?
- Hvor mye vil lånefinansiering koste? Hva er netto kostnad etter strømsparing?
- Hvordan påvirkes etterspørsel etter kreditt?

Dagens utgifter til strøm som andel av inntekt etter skatt, fordelt etter inntektsgruppe

Hvordan anslå energikuttkostnad for boligeiere?

- For hver bolig har vi et estimert energiforbruk fra Eiendomsverdi.
- Etablerer vi et «normforbruk» basert på type og beliggenhet.
- Boliger med høyere forbruk enn norm kan oppgraderes til norm for en gitt kostnad per kvadratmeter.
- For hver bolig finner vi da *oppgraderingskostnad* og *reduisert strømforbruk*.

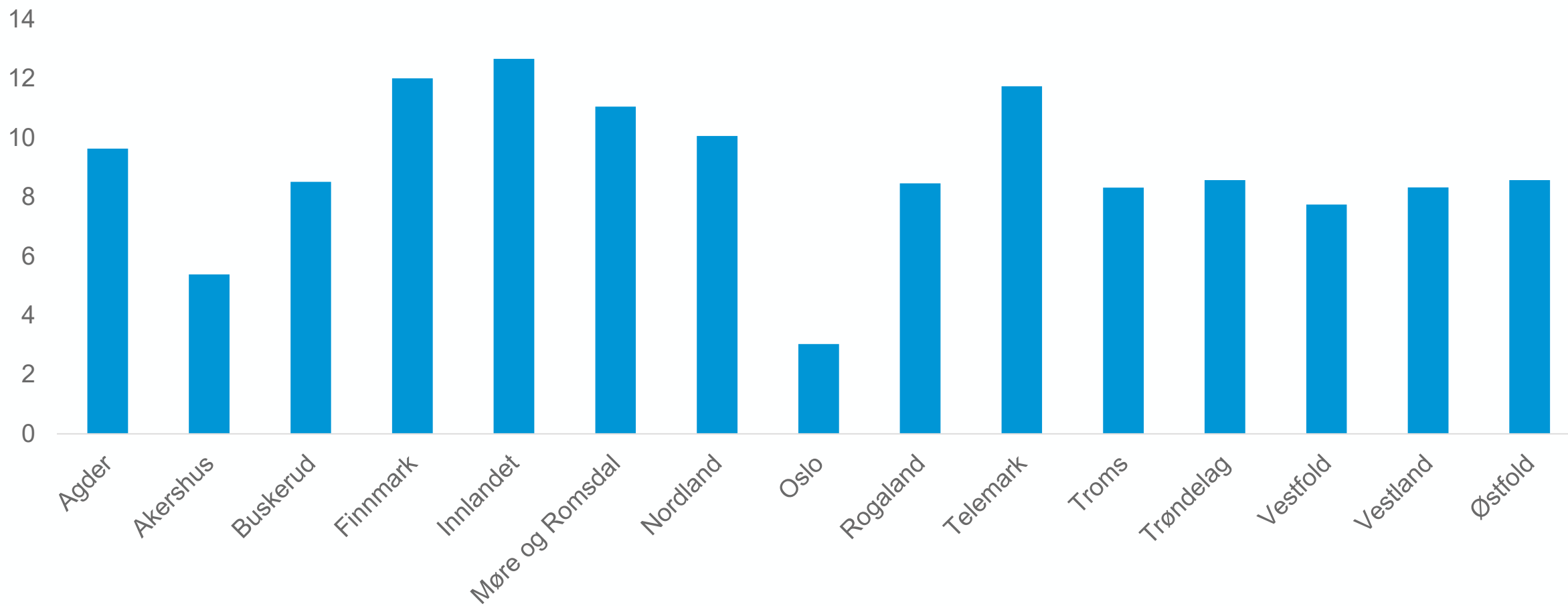

Stor forskjell mellom by og land

Kilder: Eiendomsverdi og Norges Bank.

Oppgraderingskostnaden er lav relativt til boligverdi i bynære strøk, høy i mer perifere områder

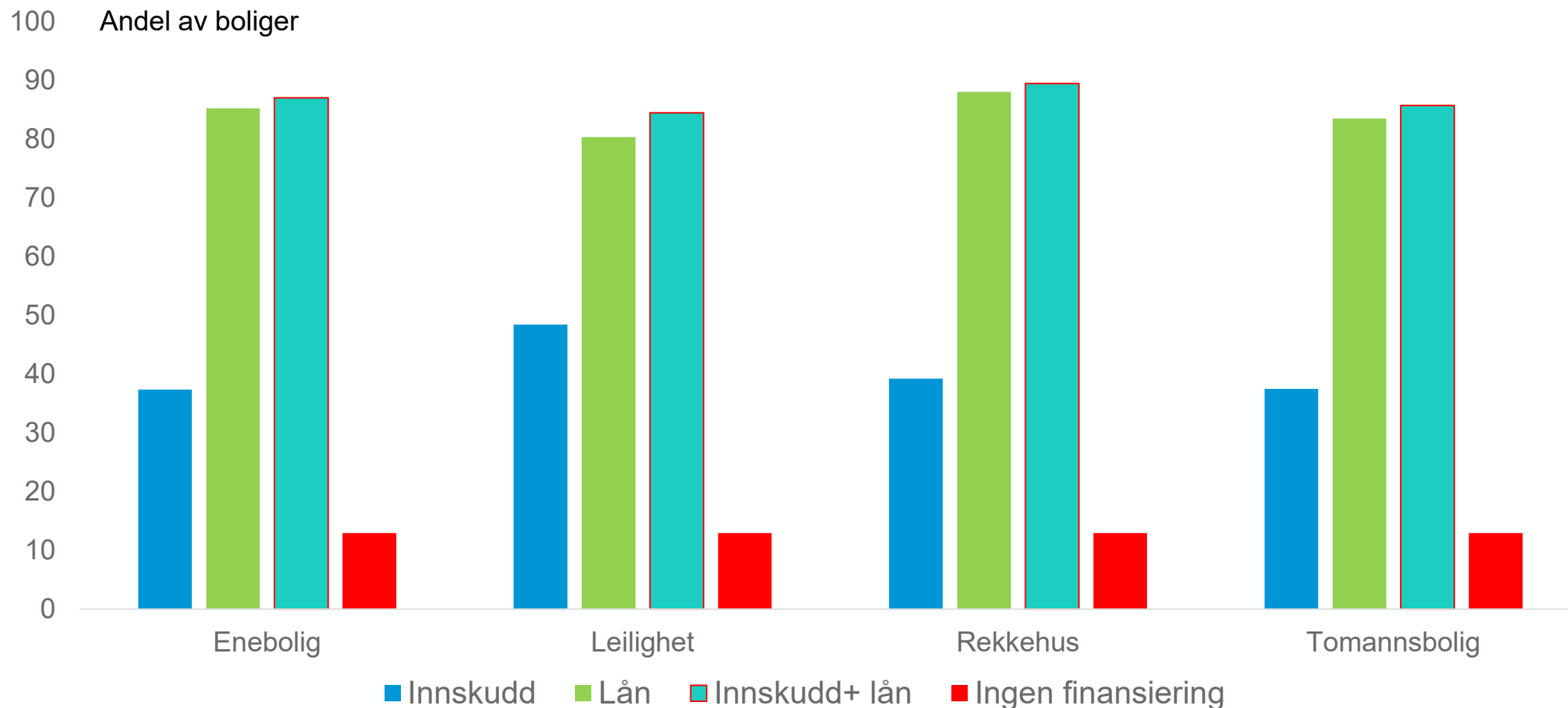
Oppgraderingskostnad som andel av boligens verdi etter fylke. Median. Prosent

Nær 90 % kan finne egen finansiering

Andel av boliger som kan finansiere oppgradering med hhv. innskudd, lån, en kombinasjon og andel boliger uten finansiering

Kilder: Eiendomsverdi,
Skatteetaten og
Norges Bank.

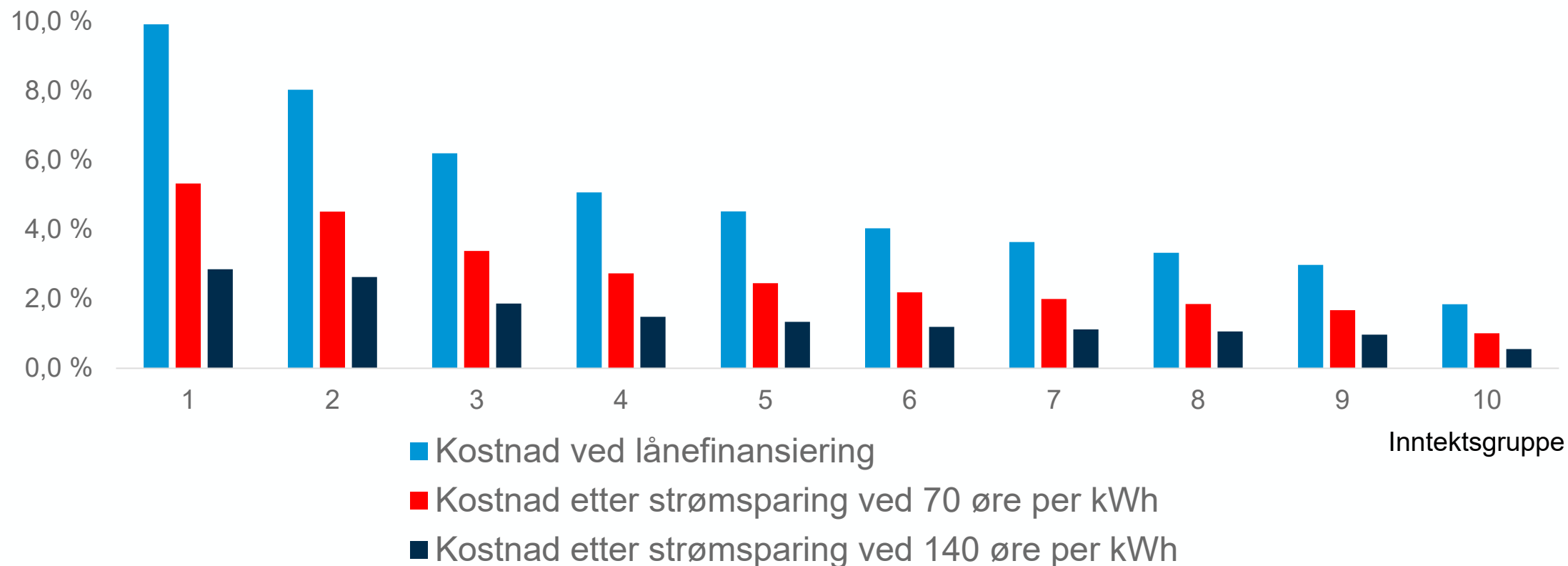
Skal det bli lønnsomt, må strømprisen opp

Kostnad av energieffektivisering ved full lånefinansiering, i prosent av inntekt etter skatt, fordelt etter inntektsgruppe

Lånefinansiering: 6 % rente, 30 års løpetid.

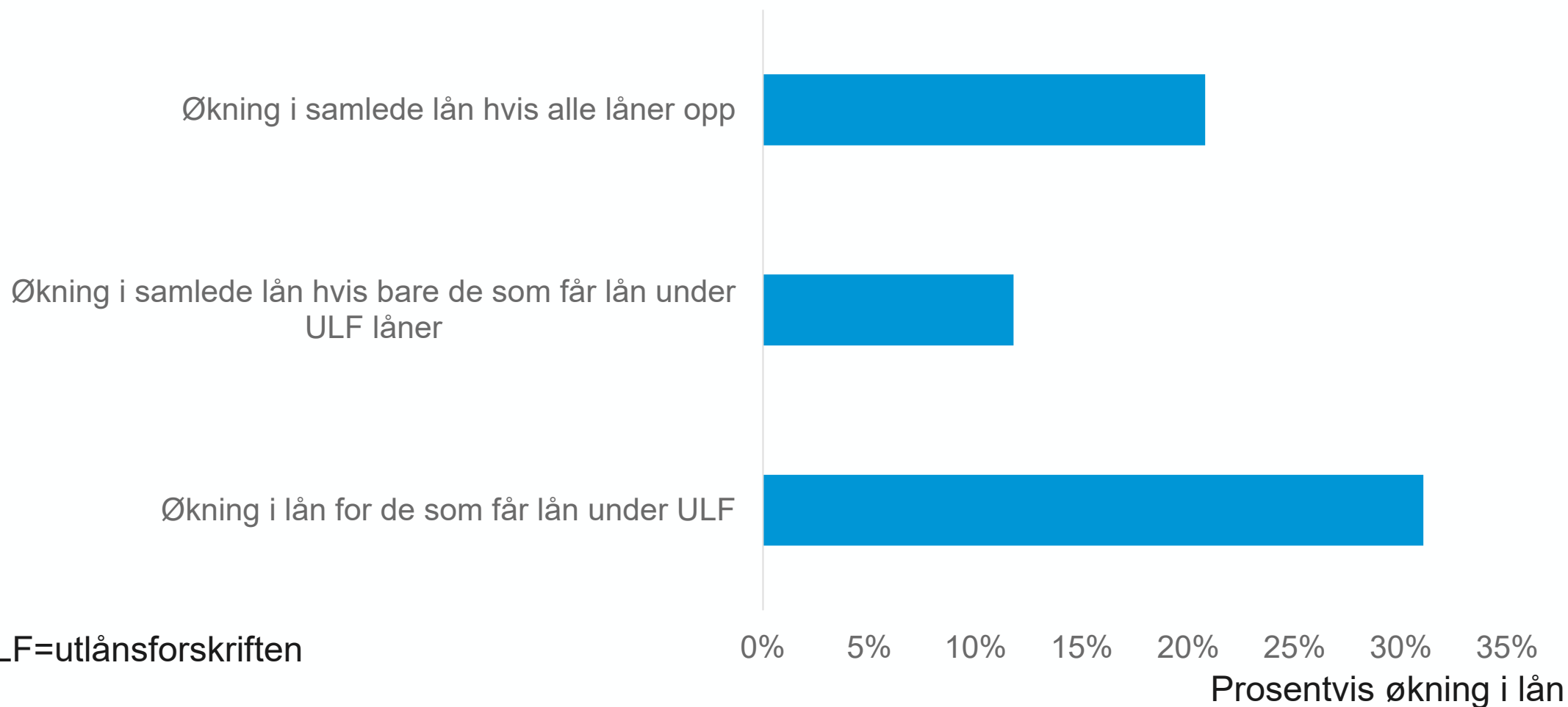
Til strømprisen legges en fast nettleie på 60 øre per kWh.

12,0 % Andel av inntekt etter skatt. Median

Økt behov for nye lån

Antar at hele energieffektiviseringskostnaden lånefinansieres

ULF=utlånsforskriften

Finansielle markeder vil være en viktig del av løsningen

Øvelsen er en «stresstest» – ingen offentlige subsidier, full privat dekning

- En privatfinansiert overgang må i stor grad lånefinansieres
- Ikke gitt at denne typen tiltak gir privatøkonomiske gevinster
- Bankene kan få økt inntjening – og økt risiko

